

Pestprotocol basisschool CNS

Doelstelling

Het pestprotocol van de CNS is gericht op het realiseren van de volgende doelstelling: “alle kinderen mogen zich op de CNS in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Pesten op school

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden.

Voorwaarden

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwiigende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen de regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- De school dient over een vertrouwenspersoon te beschikken: wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegde gezag adviseren.
- Op onze school is één leerkracht als vertrouwenspersoon aangesteld. In de schoolgids staat de naam van deze persoon vermeld.

Het probleem dat pesten heet

De piek van het pesten ligt tussen de 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.

Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Hoe gaan wij ermee om?

- Op school stellen we wekelijks een onderwerp in de kring aan de orde. Dit wordt gedaan n.a.v. o.a. de methodes ‘De Vreedzame school’ en ‘Trefwoord’
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen aan de orde.

- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over omgang met elkaar. Waar onderlinge verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor ouders en leerlingen.

Op onze school hanteren wij drie algemene regels voor ouders en leerlingen:

1. Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: 'je mag niet klikken, maar... als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je een leerkracht om hulp vragen. Dit is geen klikken'.
2. Een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
3. Samenwerken zonder bemoeienissen:
 - School en gezin hebben belang bij en halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Het is niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen directie en leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school. De ouders mogen er op rekenen dat de school verantwoordelijkheid neemt voor en initiatief in het aanpakken van het probleem.

Regels die gelden voor *alle* groepen binnen de school:

(deze regels worden duidelijk zichtbaar opgehangen in elke groep en in de aula van de school)

1. Wat ik doe is goed voor de groep
2. Ik doe mijn werk zo goed als ik kan
3. Ik zorg voor de school, het lokaal en onze spullen

Dit zijn de drie basisregels die laten zien welk gedrag gewenst is. Een toevoeging op deze regels zijn de groepsregels:

- De kinderen mogen binnen hun eigen groep, in overleg met de leerkracht, een eigen aanvulling geven op de vastgestelde schoolregels. Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

Signalering van pestgedrag

Signalen van pesterijen kunnen zijn:

- Altijd met een bijnaam aanspreken, nooit de eigenaam van een klasgenoot noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleding.

- Isoleren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van de klasgenoot gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen tegen een klasgenoot.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

1. Er eerst zelf (en samen) uit te komen
2. Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt, niet op eigen kracht uit de “underdog” positie kan komen, heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.
3. De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).
4. Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De fases van het bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

De naam van de ruziemaker/pester wordt in de klassenmap (op naam) genoteerd. Bij iedere melding in de map omschrijft de leerkracht ‘de toedracht’. Bij de derde melding in de map worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkrachten en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

N.B.

Als de leerkracht het idee heeft dat er sprake is van onderhuids pesten: in een dergelijk geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

Een voorbeeld: de leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen dat bij hem of haar melden) en vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste leerling. De leerkracht neemt dan duidelijk een stelling in.

Consequenties

Als bovenstaande stappen niet tot het gewenste resultaat leiden, volgt een maatregel. Een maatregel is opgebouwd uit vijf fases. Afhankelijk van hoe lang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag:

Fase 1

- Eén of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht van zijn of haar rol in het pestprobleem.

- Door gesprek: bewustwording van wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (gedurende een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Fase 2:

- Een gesprek met de ouders, indien voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de klassenmap (onder het hoofdstuk 'dit-kan-niet-gedrag') en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag wordt deskundige hulp ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag de leerling tijdelijk in een andere groep plaatsen, binnen de school. Ook het tijdelijk plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5:

- In extreme gevallen een leerling schorsen of verwijderen.

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert: wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling laten inzien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld door je niet af te zonderen.
- Het gepeste kind laten inzien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen, bijvoorbeeld door hem/haar naar school te brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pestende leerling:

- Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste leerling.
- Excuus aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke(leuke) kanten de gepeste leerling heeft.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?¹

- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; jeugdgezondheidszorg; schoolarts; GGD

Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan een regel. Maatregelen worden getroffen als een kind wel pest; belonen als een kind zich aan de regels houdt.

Adviezen aan de ouders van onze school

De ouders van gepeste kinderen:

- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u dan contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Zoeken van een sport of club waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een teamsport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt de kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

Neem de ouders van het gepeste kind serieus

- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.

¹ oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

